

Izšla vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nekankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 35.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-07.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot. osmrtine, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Jadransko vprašanje.

Iz Pariza poročajo italijanskim listom z datumom 29. t. m.:

»Temps« zatrjuje, da je sporazum glede jadranskega vprašanja dosežen. Wilson, ki bo danes razpravljal z jugoslovanskimi odposlanci, je pristal na poravnano, kakor jo je sprejel Orlando in ki je v bistvu zahtevala takole:

1. Mesto Reka brez predmestja Sušaka bo z ozemljem zapadno od mesta tvorilo neodvisno državo pod pokroviteljstvom Zveze narodov.

2. Ta država bo mejila na italijansko ozemlje in bo obsegala tudi železnico, ki vodi z Reke v Ljubljano.

3. Zader in Šibenik prideta pod italijansko vrhovno oblast. Italija se odreče vsem ostalim delom dalmatinske obale in njenemu zaledju.

4. Pod italijansko vrhovno oblast pride tudi otok Vis in vsi bližnji zunanji otoki.

5. Zveza narodov poveri italijanski vladi mandat za Albanijo, kjer londonska pogodba zagotavlja Italiji prevladujočo vpliv.

Pariški dopisnik tržaške »Nazione« pripominja k temu »Tempso« poročilo: Italijanski krogi v Parizu smatrajo »Tempso« poročilo za neutemeljeno. Vse pa je verjetno, da te informacije v polni meri odgovarjajo Tardieujevemu nazorom. Tardieu si je veliko prizadeval kot posredovalec med italijanskim odposlancem in Wilsonom in se more smatrati za inspiratorja zgoraj navedenega »Tempsovega« sporočila. V nobenem slučaju pa ne more rešitev, kakor jo je zahteval Tardieu zadovoljiti italijanskega javnega mnenja in smatrati moramo, pravi dopisnik, da ni izbrana pričuva skrajne odpornosti italijanskega odposlancstva v obrambi svetih pravic italijanskih.

Rimsko mnenje.

Iz Rima se poroča 30. t. m.: Smatra se, da se jadransko vprašanje reši v najkrajšem času. Wilson je pripravljen odreči se svojem načrtu, da bi se odstopilo Jugoslovanom istrsko ozemlje okoli Reke, dočim bi se to ozemlje pretvorilo v svobodno državo, kateri bi bilo glavno mesto Reka. Po petnajstih letih bi se izvedlo v tej državi ljudsko glasovanje. Zdi se da je ta načrt sprejemljiv. Edino težavo še tvori opredelitev železnice St. Peter-Ljubljana. Italija bi odstopila del Dalmacije, obdržala pa bi zadrski in šibeniški okraj. Pokroviteljstvo nad svobodno reško državo bi se poverilo Zvezi narodov, z italijansko nadoblastjo v zastopstvo.

Udeležitev tega načrta bi rešila Reko, da bi ne prišla v roke Jugoslovanom, kakor je zahteval Wilson, ker se stvar uredi začasno in ohrani mestu svobodnost, da počaka dogodkov v boljših časih. Vsekakor se Orlando do dandanašnje ni nikakor zavezal, ker vztraja na juridični misli udeležitve londonske pogodbe, pri čemer pa ne odklanja častne poravnave. Zavezniki in House delujejo v spravnem smislu in sicer bolj pri Wilsonu kot pri Orlando. V takojšnjih političnih in častniških krogih še ima vtisk, da je pričakovati rešitev v najkrajšem času. Preden se izroči mirovna pogodba odposlancem Nemške Avstrije, mora Italija vedeti, kakšne so njene meje.

Jugoslovanski listi o jadranskem vprašanju.

Z Reke poročajo 29. t. m. tržaški »Eri Nuovi«:

Jugoslovanski časopisje zagotavlja, da se je jadransko vprašanje že rešilo na podlagi, ki je zadovoljiva ali vsaj približno zadovoljiva za Jugoslavijo.

»Jutarnji List«, ki je navadno dobro poučen, dobiva od svojega pariškega dopisnika z datumom 24. t. m. naslednje sporočilo:

»Italijani so pristali na pomednaroditev Reke. Svet četvorice se ni izrekel svoje zadnje besede v stvari, toda v današnji sebi bo Orlando predlagal to in izjavi, da je Italija pripravljena dati koncesije v Dalmaciji. Italijani vztrajajo na svojih zahtevah po zadrski in splitski obali in zahtevajo za Zader in Šibenik poseben statut. Vztrajajo tudi na zahtevi, da se prikljopi Italiji otok Lošinj in Vis. Trumbić je sprejel za Zader in Šibenik ljudsko glasovanje. Otoka ne damo Italiji nobenega.«

»Obzore« piše skoraj ravno tako. Italijanski delegati so pripravljani dati široke koncesije v Dalmaciji in sprejemajo pomednaroditev Reke. »Naše brzojavke javljajo, da Italija odstopi Dalmacijo brez Visa in Lošinja ter dobi zapadno Istru s Trstom in Gorico. Reka bo pomednarodeno pristanišče. Ta rešitev nam ne more ugajati, kajti če bi jo sprejeli, moramo

žrtvovati naše ozemlje in naše ljudstvo, toda če bi nam to rešitev narinila Wilson in ententa? Moramo pomniti, da so današnje italijanske odreke nekoliko pozne in da se je s svojo nespravljivostjo odtujila ententi na tak način, da se ji ne posreči več rešiti svoje mednarodne pozicije. Zato si usvajamo predlog Narodnega kluba, da naj bodo v tem trenutku vlada, parlament in stranke vsi solidarni z našimi odposlanci na mirovni konferenci in se nam z našo umernostjo prihrani osamljenost, kakor je zadel Italijo.«

List govori potem obširno o italijanski politiki, ki je »hotela vzpostaviti na Balkanu in v Siriji sveto rimsko cesarstvo«, glede katere pa je v Parizu zmagala Wilsonova neomajna mirnost, kakor je zadel Italijo.«

»Italiji so vrata na Balkan zaprta. Podonavna zveza nadomesti Avstrijo. Francoska ve, da ne bo potrebovala Italije, če ima zase Poljsko, ne da bi se upoštevala Rusija. In Italijani so si sami krivi. V Mali Aziji prihaja Italija prepozno. Imperijalizem, ki ga je pokazala v jadranskem vprašanju, ji je odvzel vse zaupanje entente, ki ji ne more poveriti mandata v Mali Aziji. Valona in Dardanele vzdržujejo tudi še po odstopitvi Smirne spor med Italijo in Grško, ki je sedaj samo zadrževal. Kokeširanje z Bolgarsko nima resne podlage skupnih koristi. Italija je zaigrala simpatije latinskih narodov in je izgubila vsak vpliv na Balkanu in v Levantu. Toda najhujši udarec zanj je neizbrisna nenaklonjenost Amerike.«

Verjetno je, pravi dopisnik, da hrvaški listi pretiravajo, toda pišava italijanskega časopisa, kolikor se tiče ureditve jadranskega vprašanja, ni pomirljiva. Naravno je, da Rečani, kolikor tudi del italijanskega časopisa pripravi javno mnenje na rešitev, ki se ne razlikuje dosti od one, kakor govore o njej hrvaški listi, nočejo verjeti, da bi bilo mogoče kaj takega in neomajno upajo, da postane Reka italijanska, in bilo bi nepotrebno ponavljati, da je zdravi del mesta sedaj bolj kot kedaj pripravljen, da stori vse, da se bo upoštevala njegova zahteva po združenju z Italijo, tudi proti pariškim sklepom.

Včerajšnji »Jutarnji List« (28. t. m.) objavlja brzojavko iz Curia, da so vsi napori Italijanov v Parizu, bolj kot za Reko in Dalmacijo, naperjeni v to, da bi za privolitve na jugu dobili odškodnino na severu in sicer v škodo Jugoslavije. Gre jim za zagotovitev ugodne železniške zveze Trsta z osrednjo Evropo in zlasti z Nemško Avstrijo. »Poleg gornje soške doline, ki jo zagotavlja Italiji londonska pogodba, zahtevajo Italijani tudi gornjo dravsko in gornjo savsko dolino. Novi zahtevi je namen, da bi se zagotovila Italiji železnica Gorica-Jesenice.«

List objavlja potem sporočilo iz Pariza, ki potrjuje, da se Italija zadovolji z otokom Visom in nekaterimi manjšimi otoki na jugu ter da zahteva otok Cres, ki da ji je potreben za obvladovanje reškega pristanišča. »Italijani trdnostno branijo svoje zahteve po železnici Trst-Reka.«

Brezuspešno razpravo.

TORINO, 29. Italijanski poslanec za okraj San Remo, Orazio Raimondo, ki se je t. dni vrnil iz Pariza, je podal torinskemu listu »Gazzetta del Popolo« naslednjo izjavo: »Položaj se zasedaj ni izpremenil. Napredovalo se ni niti za las. Razpravlja se veliko, sklepa se pa nič. Za izhod iz zmešnjave, v kateri se razvijajo naša pogajanja, ni več kot samo dve poti. Ali se zaveznikom posreči, da napotijo Wilsona, ki je vedno neomajen, da prizna londonsko pogodbo in se potem vzame londonska pogodba sama, s kako izpremembo, da podlaga sporazuma, ali pa se posreže po poravnavi, kar se zdi bolj verjetno. Zdi se, da italijanski odposlanci ravno razpravljajo o vsebini te poravnave; tako vsaj so izjavljali. Toda kdo ve, ali govorimo resnico.« — Posl. Raimondo je pred kratkim tudi govoril s »Clemenceauem«. O tej stvari se je izrazil sanremski poslanec zelo oprežno, toda znano nam je — tako pravi »Gazzetta del Popolo« — da je predsednik mirovne konference izjavil dobesedno: »Bilo bi dobro, da bi se Italijani odrekli svojemu dednemu stremeljenju po neopredeljenih prisvojitvah.« Iz samega tega izreka se more pač lahko sklepati kako in kaj se je razpravljalo v tem razgovoru.

Amerikanski in francoski glasovi.

PARIZ, 29. O včerajšnji diskusiji glede jadranskega vprašanja poroča »New York Herald« takole: »Svet četvorice je včeraj napel vse sile, da bi se rešilo jadransko vprašanje. Misli se je, da je dosežen nekak sporazum, toda včeraj zvečer so

kor da je sama v svoji sobi... ali, okrenivši glavo, je obmolnila začujena, opazivši mladčnika na klopi.

Zdi se mi, da je to vaša rokavica, gospa, je rekel z globokim glasom, ponudivši ji z resnim, ali nekoliko nemarnim tonom rokavico, ki jo je izpriznil pobral s tal.

Moja?... je odgovorila ona še začudeneja. Vzemši rokavico, se je razgledala ter je s smehom, ki je razkrival blesteče zobe in je osvetlil obraz z lahkim rmenilom, nadaljevala: Čudno! — da, moja. — Hvala, gospodi!

Ali dovoljujete, da sedim na tej klopi? — je vprašal mladenič vedno resnim licem, ki ni ojavljal niti sledi odigrane komedije.

Zdi se mi, da je klop za vsakogar... je odgovorila neznanka, nadevajoč si rokavico.

Ne vsikdar... je rekel mladenič, poklonivši se, pak sedel na isto mesto. Ta kratki, neznaniti uvod je bil predolg, da je zopet nastal molk, a preveč neznan, da bi se razvil razgovor.

Ali, odločnosti mu ni manjkalo. Motril je izpod očesa lepoto, sedečo kraj njega. Dovolj izkušen v vseh tajnah ženskega sveta, dober poznavalec žensk: je hotel takoj staviti svojo

izjavili francoski in ameriški informirani krogi, da vprašanje še ni rešeno. K svetu četvorice sta bila pridružena Andrej Tardieu, s francoske strani, in polkovnik House za Združeno državo, pa je bilo upati, da se doseže sporazum v glavnih črtah načrta, ki ga je pred nekaj tedni predložil Orlando. Rešitev jadranskega vprašanja se je mislila odložiti na čas, ko bodo mirovni pogoji že izročeni Avstriji, toda vsled italijanskega pritiska, se je razpravljanje včeraj zopet pričelo.

Orlando protinčrč je zahteval, da bi Reka postala samostojno mesto pod jamstvom Zveze narodov. Nekotiki, ki obvladujejo vhod v luko, ter Zader in Šibenik na dalmatinski obali bi morali pripadati Italiji. Italijani bi se odrekli v prid Jugoslovanom dalmatinskega ozadja, in cela Istra bi pripadla Italiji.

Včeraj se je razprava zopet začela in glaven objekt diskusije je bila Istra. Dosegel se je pač sporazum za Reko, ki bi bila svobodno mesto pod upravo mestnega sveta, toda ko je prišla Istra v diskusijo, so se predsednik protivil popolni aneksiji s strani Italije, čeravno bi bil prapravljen, da dovoli plebiscit v vzhodnem delu Istre. Wilson bi hotel dovoliti aneksijo zapadne Istre, pravi »Corriere della Sera«, toda zahteva plebiscit za vzhodno Istru.

Orlando se je popoldne posvetoval s svojimi delegatskimi kolegi, nadaljeval »New York Herald«, ki so pa sklenili, da ne sprejmejo plebiscita za noben del Istre. Wilson nebi izpremenil svojega stališča, in tako je bil ves napor, da bi se dosegel sporazum, zastoj. Danes bodo zopet polizkušali da pridejo do sporazuma, ki bi ga pristavili pogodbi z Nemško Avstrijo, toda splošno mnenje je, da se sporazum ne doseže.

Glede Reke piše »Chicago Tribune«: »Predsednik Wilson je včeraj popolnoma zmagal. Orlando je zapustil svoje prvotno stališče in reško vprašanje je končno rešeno. Reka bo neodvisno mesto, s plebiscitom po petnajstih letih. Komisija, ki jo imenuje Zveza narodov bo upravljala pristanišče ter jamčila enake pravice Italijanom in Jugoslovanom. Poskrbeli so, da preprečijo, da se Reka kot svobodno mesto, izjavi, da se prikljopi k Italiji. Vprašanje idriških rudnikov je rešeno prijateljsko. Italija umakne svoje čete in svoje brodice iz Reke.«

Francoski listi niso tako kategorični, toda vendar so optimistični in čeravno ne smatrajo jadransko vprašanje za rešeno, vendar pišejo, da je na poti k rešitvi. »Matin« in »Journal« se vendar nekoliko vzdružeta. »Matin« piše: »Odkar je jadransko vprašanje predloženo v določenih oblikah zboru četvorice, se angleška in francoska vlada trudita, da bi mu našle rešitve. Ti vidi ste preprečeni, da bi enostavna odobritev londonskega pakta, na katerega bi Amerika ne mogla pristati, bila zelo slaba rešitev, ker bi razdelila entento v dva tabora, kar bi imelo v vsakem oziru velike posledice. Llod George z angleške in Tardieu s francoske strani živahno razpravljata z italijanskimi delegati. Včeraj zvečer se je raznesel glas, da se je končno dosegel sporazum glede reškega političnega statusa, pa da se morajo še določiti samo ekonomski režim in ukrepi glede železnice v ozadju. Moramo na vsak način pripomniti, da se vzdržuje v ameriških krogih še velika rezerva glede možnosti sporazuma, ki bi ga odobril Wilson.«

»Journal« pa piše: »Bistvena točka je usoda luke in lučnih dohodov. Jugoslovani zahtevajo oboje, kot neobhodno potrebno za njih obstoj; Italijani pa zopet zahtevajo oboje, da potlačijo vsako konkurenco nad Reko. Predvsem zahtevajo Italijani, da bi mesto imelo skupno mejo z italijanskim ozemljem, kar bi jim to dalo v roke železnico Ljubljana-Reka. Glede vseh teh točk ni še dosežen sploh nikakršni sporazum. Gotovo, pot, ki jo je ubrala diskusija o kolonijalnih kompenzacijah, in ponovni napadi italijanskih listov, gotovo ne pomagajo olajšati sporazuma.«

»Echo de Paris« piše: »Prezgodaj je še govoriti o sporazumu. Veliko je še težav gospodarskega značaja; vendar se lahko trdi, da je kočitvo reško vprašanje že na poti k rešitvi. Gre za tem, da se določi režim, ki bi dovolil hrvaškemu ozadju, da najde v Reki izhod na morje, po ameriškem načrtu, a da ni pri tem ogrožena politična avtonomija mesta. Zelo zapleteno je železniško in prometno vprašanje. Toda, čeravno je naloga, ki ostanje, zelo težavna, se vendar lahko upa, da bo zadovoljivo rešena, ker gre sedaj za konkretne težave in ne več za zahteve nacionalnih bojov.«

Poročevalec lista »Corriere della Sera« piše, med drugim iz Pariza, dne 29. t. m.: Modifikacija, ki se je dosegla s popolno posestjo trbiške koline je tudi zelo važna in brezprimerno značajna: določa nam važna železniško križišče trbiške postaje. Če bi se nam ne dovolila popolna posest te koline, bi lahko sovranski napadeli z dveh strani: proti sešinskim prelazom in proti predisknem prelazu, proti jugu, po koncentraciji v Trbižu. To bi nas bilo prisililo, da držimo dvakrat večje število čed od števil, ki je danes potrebno, od obeh prehodih, ker ne obstoje direktne zveze med pleško kolino in feldsko dolino; na ta način bi se morali iz Predila spustiti v Cividade in Omonzo, če bi hoteli dospeti v Trbiž. Z okupacijo cele koline se položaj izpremeni; razum strategično koristi dovoljuje nemotena posest važnega trbiškega železniškega križišča hitro in direktno zvezo med kraj, ki je v nasprotnem slučaju ostali ločeni.

Drugo, zelo važno vprašanje bi bilo prikljopitev

sosebo v neko določeno kategorijo ženskih osebnosti. Ali, čim dalje je go gledal, tem manje je razumeval tisto zmes okusa, lepote in neke svobode kretanja, ki se je čudovito zlagala z ognjem nekakšnega pogleda in s temnim robom trepalnic. Glas ji je zvenel tanko, ali, izredno melodično; nemščino je izgovarjala z nekim tujim raztegnjenim naglasom.

Kratek molk. Lastavice so veselo čvrčale po nebu, a dalje tam je žuborel vodomot med gostim grmovjem. Dunaj je šumel v daljini kot parni stroj, ki začneja svoje vsakdanje delo. Na modrem obzorju je izginila meglena koprena: vse vedro in svetlo. Kot buden klic jutranjega petelina je plaval po zraku zvok vojaške trobente, ki je tam nekje v daljini prebadala rob prebujenega Dunaja.

Zabavna knjiga je to — je izpregovoril slednji mladenič, ki je bil uprl oster pogled v rmenne platnice neznankine knjige. Na sprednji strani je prečital: »Au bonheur des Dames«; nekaj nize v manjših črkah je stalo kratko, bizarno ime: Emile Zola.

Gospa je zaprla knjigo in pogledala svojega druga. V vlažnem očesu te žene je bilo nekaj zvišega — skoro drzovitega. S hitro kretnjo je

vzravnila glavo in je, premerivši ga s čudovitim izrazom, obrnila oko na knjigo.

Zabavna? — je rekla, a okolo ustnic ji je zaigral usmev. Meni se zdi enostavno dolgočasna.

A vendar?

Vendar sem se tako zaglobila vanjo, da nisem opazila, kje mi leži rokavica; to ste hoteli reči, je-li?... ga je reknila neznanka, položivši roki na zaprto knjigo.

Da... pogodili ste mojo misel, gospica! — je odgovoril mladenič ter ji ostreje pogledal v obraz. — Nežna komaj vidna rdečica se ji je razlila po vratu in po obrazu — a mladeničev močno svojo roko si je pogladil brke.

leseniške postaje, ki jo zahtevalo Slovenci in Avstriji. Prvi grečo za tem, da se vrinejo v kratko črto ob železniški progi, ker bi s tem dosegli da prekinemo promet. Svet četvorice je sklenil, da za sedaj odloži rešitev ter se je omejil na to, da doda teritorialnim klavzulam formulo, s katero se Avstrija obvezuje da sprejme eventualno rešitev, ki jo določi konferenca.

Mirovna konferenca.

Nemški protinčrč izročeni konferenci.

VERSAILLES, 29. Nemška delegacija je slied ob 930 izročila Pisrvnu in Ennerju, tajniku veleposlanstva, prvi del nemških protipredlogov. Listina ima naslov »Pripombe nemške delegacije o mirovni pogoji«. Dokumentu je bilo pristavljeno pismo. Castnik, pridružen nemški misli, polkovnik Henry, je izročil danes ob 215 tajništvu konference drugi del nemških protipredlogov. Sodi se, da ta dokument, obsegajoči kakih 150 strani, tvori skupno z onim, ki je bil že izročen, ves nemški protinčrč. Pismo, ki je spremljalo včeraj izročeno listino nemške delegacije, je naglašalo, da jo zadnji del nemških protipredlogov, bil izročen pred petkom. Listina obsega 31 strani v četrtinski obliki. Delegacija je izročila samo tri izvode protipredlogov, naglašujoč, da se radi pomankanja časa, ne more izročiti besedilo na angleškem in francoskem jeziku. Danes predpokoče so dospeli iz Nemčije razni tajniki, med njimi kurir Pecon. Crkoslavci so delali vsu noč in danes predpokoče. Včeraj so došli iz Nemčije številne zaupne listine, izročenih po kurirju ali telefonom.

— In danes je častnik francoske vojaške misli, priključen nemški delegaciji, izročil glavnemu konferenčnemu tajniku drugi del protinčrča, ki obsega 150 strani. Prvi del, ki obsega 88 strani je bil danes zjutraj porazdeljen med prevajalce, da ga prevedejo na francoski in angleški; in že danes je svet četvorice začel s proučevanjem že prevedenih protipredlogov. Kompetentne komisije bodo s svoje strani gledale, da že v osmih dneh dovrše definitivni tekst mirovne pogodbe. »Petit Journal« trdi, da je vlada pooblastila Brockdorffa, da podpisuje s pridržkom, da se pogodba ratificira s plebiscitom.

Nemška delegacija ima v Versaillesu razin vlaka s tiskarno, tudi radiotelegrafski, telegrafski in telefonski vlak, ki ga je uporabljal nemško vrhovno poveljstvo, posebno pa cesar sam, v vojni.

Brockdorff ostane v Versaillesu.

VERSAILLES, 29. Ministra Glibert in Landsberg sta minolo not odstopala iz Versaillesa v Berolin. Landsbergu je dovolil glavni stater, da se mejo potoma ustavi in obišče svoje mater, ki se nahaja v nekem kraju zasedenega ozemlja. Sili se je glas, da grof Brockdorff-Rantzau zapusti Versailles, čim bodo izročeni nemški protipredlogi. Ta glas se menda ne potrja, ker imajo Nemci izročiti še več not, nanašajočih se na podrobna vprašanja, v izpolnitve njihovih protipredlogov.

Avstrijsko-nemški delegaciji se izroči pogodba še le v ponedeljek.

PARIZ, 29. Zastopniki vlasti, ki so prekinile odnose za Avstro-Ogrsko, so se sešli popoldne na Quai d'Orsay in so vzeli na znanje mirovne pogodbe, ki se nalože Avstriji. Delegati nekaterih vlasti, nastalih iz razpada Avstro-Ogrske, so izrazili željo, da bi dovolili nekoliko časa, da prouče dokument. Izročitev pogodbe avstrijski delegaciji, ki je bila že določena za petek popoldne, je zato odložena. Novi dan se določi na sestanku, ki bo v soboto popoldne. Verjetno je, da se pogodba izroči Avstrijcem v ponedeljek.

Francoski socialisti odklanjajo versailleski mir.

PARIZ, 29. Pred zaključkom svojega dela je narodni odbor splošne konference dela soglasno odobril predlog, ki določa vedenje konfederacije na pram versailleskem miru. Predlog greja pred vsem tajnost sklepov mirovne konference in nezadostni izvedek, ki se je približil. Izjavlja, da bistvene določbe, znane sedaj, ne odgovarjajo na noben način željam delavcev. Razpravljač stvarno o pogodbi formuliira naslednje obožbe: 1. zanikanje pravice narodom, da sami odločijo o sebi; 2. prikrito anektiranje ozemelj; 3. zanikanje obvez, tihočih se Zveze narodov; 4. vračanje k stariim sistemom alianc; 5. nemožnost splošne razorožitve; 6. nadaljevanje z regionalizmom (podeljevanjem v ozemljih); 7. pomankanje kakega mednarodnega finančnega sistema; 8. pomankanje mednarodnega gospodarskega organa. 9. nadaljevanje gospodarske vojne in blokade; 10. pomankanje pravega mednarodnega statuta dela. Predlog pridodaja, da pogodba ohranja, izjavljajo nova sovrastva in teritorialne rivalitete, kali rivendikacij, kali »ki se dajo vsaj pripodabljati onim, ki so že vrgle Evropo v katastrofo.« Narodni odbor zaključuje, zahtevajoč revizijo versailleske pogodbe, ter naglašujoč, da se bodo »zvesti načelom svobode, miru in pravčnosti, ki jih vodi, delavski razredi odločno prizadevali, tolko z domačo akcijo, kolikor po združenju z naporom drugih narodov, da se uresničita pravi mir med narodi in stalna svetovna organizacija, ki naj začne izpostavo gospodarskega življenja.« To stališče bo branila delegacija, ki ima nalogo, da zastopa francoski sindikalizem. Določena je delegacija, ki naj izroči vladi sprejete resolucije. Potem je odbor odobril predlog, s katerim se daje predsedstvu konfederacije mandat,

padlo ime velikega naturalista kot nesmotreni muha v raztegneni pajčevini. Pajek je mogel mirno glodati svoj plen. Mreža je bila trdna. Zopern mi je — je nadaljevala neznanka — ker vidim, da vaš Zola zopet ni nič drugega, nego suženj svoje manire. Nekoliko stotin strani mu treba, da opiše kak pariški magazin in krepost njegovih »mamsel«.

»Mari ne verujete v njih krepost?... A vi?...

Mladenič je snel klobuk z glave, kakor da mu je notranja razburjenost iskala hladu. Na visokem čelu, mnogo belejem od potemelega lica, so se delili temni, skrbno počesani lasje. Nekaj oholega, a obenem strastnega je bilo med gostimi obrvmi, ki so se s tanko črto sko-ro združevale. Trudno oko se je zaprla in je gledalo nepremično na čudovito lepoto.

Jaz se držim drugega pravila — je odvrnil mladenič po drznem vprašanju neznanke — sodim žensko, a potem verujem tudi v njeno krepost po tistem, kar vidim...

»Torej »impressionist«... ga je preknfnila ona, gledajoč ga nepremično v oči, a vendar nekako porogljivo.

(Daže.)

da zagotovi podporo in solidarnost delavski akciiji, ki naj »zdrobi vse gospodovalne odpore« ter zagotovi uvedbo šurnega dela, ali teden 48 ur na vseh področjih gospodarske delavnosti. Odbor je tudi glasoval dnevi red, ki poverja predsedniku konfederacije mandat, da se razgovori z angleško delavsko konferenco v namen, da se »vede akcija, da se odpravi vsako oboženo posredovanje v delah, nanašajočih se v socialnem preobražanju, pred vsem v Rusiji in Ogrski.« Slednjič se je odobril predlog za organizacijo propagandnega tedna v svrhu, da se doseže vzpostava konstitucionalnih svobodnih, pomiloščenih, opustitev obožnih posredovanj in razorožitve.

Grof Brockdorff pooblaščen za podpis mirovne pogodbe?

PARIZ, 29. »Petit Journal« trdi, da je nemška vlada pooblastila grofa Brockdorff-Rantzaua, da podpisuje mir s pridržkom, da se pogodba odobri potom ljudskega glasovanja v Nemčiji.

Izročitev mirovni pogojev Avstrijcem zopet odložena.

SAINT GERMAIN, 29. Dutasta je popoldne sporočil avstrijskemu kancelarju dr. Rennerju, da se izročitev mirovni pogojev avstrijskim odposlancem odgaja na ponedeljek. Dr. Renner ni, kakor se govori, nikakor oporekal.

Wilsonova vrtnitev v Ameriko.

LONDON, 29. Kakor poroča »Daily Mail«, da Wilson ne ostane v Evropi do podpisa miru v Avstriji. Verjetno je, da se vrne v Ameriko takoj, ko bo podpisan mir z Nemčijo.

Vojne priprave proti Nemčiji.

AACHEN, 29. General Robertson je danes prispele semkaj v svrhu porazgovora z belgijskim glavnim stanom in generalom Michelom, poveljnikom zasedbene vojske, glede morebitnega protinčra na levi breg Rena.

Protinčraški shodi v Jugoslaviji.

REKA, 29. Zagrebška »Rieč SHS« poroča 27. t. m., da so se v raznih središčih Jugoslavije vršili shodi, na katerih se je zahtevala Reka, Istra in Dalmacija za Jugoslavijo in se je protestiralo proti Italiji.

Rennerjeva nota o dogodkih na Stajerskem.

SAINT GERMAIN, 29. Avstrijski kancelar dr. Renner je izročil zvezničnomu notu, ki se nanaša na najnovejšo dogodka na Spodnjem Stajerskem. Nota pravi, da si dovoljuje avstrijsko mirovno odposlanstvo, kot dodatek k svoji noti od 24. maja nika, sporočiti zadnje informacije, ki jih je sprejelo o dogodkih, ki so se pripetili v območjih okrajih med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo. Te informacije se tokrat nanašajo na Spodnje Stajersko. Nota pravi, kako dogodki, ki se javljajo iz teh krajev, dokazujejo, da zavlačevanje sklenitve miru in negotovost glede mla ustvarjata v spornih okoliščinah naravnost obupen položaj. Vsi znaki kažejo tako razburjanje, da se je bač vstaje z obeh strani, če se ne vzpostavi mir potem takojšnje za sedbe spornih ozemelj po četah kake nevtiralne vlasti ali pa vsaj s takojšnjo določitvijo meje, ki naj bi bila pravilna v narodnem in, če mogoče, tudi gospodarskem pogledu.

Novi boji na Koroškem.

CELOVEC,

mogel združiti s svetovnim proletariatom. —
Schweide je naglašal, da so se italijanski so-
falisti preobrazili bolj v smeri proti levici in tudi
njih vodje — kakor u. pr. Turati — izjavljajo, da
so Wilsonova načela nezadostna. Soderica East-
man je sporočila pozdrave ženskega kongresa v
Curihi in ameriških delavcev. Govorila je o je-
lajevskem gibanju v Ameriki, kjer so kapitalisti
vrtili v ječe mnogo tisočev delavskih voditeljev. V
Ameriki se razvija revolucionarno gibanje, ki
stremi po popolnem zrušenju parlamentarizma in
politične buržoazije. Predsednik ljudski komisar
Agoston se je zahvaljeval na pozdravi inozem-
skega proletariata, na kar je izpregovoril Bela
Kuhn, da se danes stavi na ovrh proletariatu v
prvi vrsti dve nalogi: boj proti razširjenosti
krivih vesti in boj proti bedi. Vesti, ki jih sovra-
zniki širijo o sovjetski republiki so navadno laži, ki
naj bi oplasiše proletariata. Vnanji politični položaj
je tak, da ne moremo pričakovati izmeničnega
miru. Mišle na svetu — je rekel govornik — ne
more računati na mir, tudi ne Nemčija, pa naj že
podpiše mirovno pogodbo ali pa ne. Ta ne bo nikar-
dar mir. Podpis bo pomenjal le, da se proletariati
ne bo boril proti Francozom, ali proti protirevolu-
cijskemu entente, ampak proti protirevoluciji
Nemške. Enak uspeh bo imel mir, ki ga hočejo na-
riniti Nemški Avstrijci. V sedanjem stanju revolu-
cije ne moremo dobiti miru, ampak ostati moramo
z orožjem v roki proti tuzemstvu, to je: proti
protirevoluciji. Smo v srečnem položaju, da se
nam ni treba boriti proti lastnim Scheidemannu
in Noskeju, ampak proti plačancem mednarodnega
imperijalizma. Drugo vprašanje, s katerim se mo-
ramo baviti, je beda. Mišle ne zahteva, naj pro-
letarska diktatura nemudoma preskrbi blaginjo.
Uvaževati treba, da je proletarska diktatura pri-
šla po vojni v nevarnost gospodarskim posle-
dicam, ki so — gladi. Toda, poskrbeli smo že.
da ne bo buržoazija plavalna v izobilju in treba or-
ganizacije, v kateri se bo z vsemi enako postop-
ovalo. Imamo že zalogo, tako, da proletariatu ne bo
treba stradati. Razdeljevalo se bo na način, da
bo proletariatu imel ječa. Res je, da denarni kriza,
ki je nevarna v vseh revulucijah, vziro navaj-
ljanje živl, ali to se so sklenile primerne po-
zitivne in se na razpolago prehodno oz. in je.
Treba potrpežljiva in vztrajnost. Isto se more reči
o militarnem položaju. Imamo vojsko zavednih
proletarcev, odločenih, da brani celokupnost pro-
letarskega nadljudja pred napadi kapitalistov.
Tudi drugi govorniki so naglašali, da za proleta-
rijat ni nikakega razloga za obupavanje, ne na gos-
podarskem, ne na vojniškem polju. Istotako je iz-
javil vrhovni poveljnik vojske, Boehm, ki je o-
viharnem odobravanju poročil o zadnjih zmaga-
h vojske proti Čehom in Rumunom.

Z odprtimi očmi.

Pod tem naslovom objavlja Sonninov »Glor-
iole d'Italia« v številki od 30. t. m. naslednji
članek:

Vesti z Reke pripovedujejo, da Jugoslovani
pripravljajo veliko ofenzivo proti Nemški Av-
striji, z namenom, da se polaste Beljaka in Ce-
lovcu na južnem Koroskem. Te dve mesti, ki
leže v najbližji sosesčini italijanske meje,
tvorita važni železniški vozlišči, in porost teh
dveh mest bi omogočila Jugoslaviji nadzorova-
nje dela ententnih dobav za Nemško Avstrijco.
Pravimo »dela«, ker zavezniki za dobavo
Nemški Avstriji nimajo na razpolago samo
takimenovalne karavanske in trbiške želez-
nice, kateri bi bili pretrgani, če bi Beljak in
Celovec prišla v roke Jugoslovanom. Vseka-
kor pa je gotovo, da bi izguba teh dveh važnih
železniških vozlišč pomenjala največjo škodo
za Nemško Avstrijco, ki bi bila tako oropana
neposredne zveze z vzhodno italijansko mejo,
oziroma morjem. Pripominjamo takoj, da bi
bila škoda znatna tudi za nas, ker absolutno
ne moremo trpeti, da bi komunikacijske zve-
ze Trsta z vsemi državami v zaledju nadzirali
Jugoslovani, oziroma sosedje, ki so pokazali
malo volje, da bi živeli v dobrem prijateljstvu
z nami in ki se celo, ker nimajo drugih sred-
stev, da bi pokazali svojo sovravnost proti I-
taliji in svoje namene, da bi nam škodovali,
znajajo na ta način, da na gospodarskem polju
ukrepaajo celo vrsto ukrepov, ki imajo vsi zna-
čaj represalij in jim je edina svrha, da bi v vsa-
kem pogledu ovirali našo trgovino in oškodo-
vali naše koristi.

Ravno danes nam javlja brzojav, da meni
Jugoslavija, z namenom da bi uničila našo le-
sno trgovino, ki je lepo cvetela v bivši habs-
burški monarhiji, da sme razveljaviti vse kon-
cesije, ki so si jih bili naši sorjaki preskrbeli
s svojim delom in denarjem po ljudih bojih,
da so premagali sovravnost in nezupnost hise
avstrijske vlade, v svrhu izkoriščanje godov
v pokrajinah, ki sedaj pripadajo novemu kra-
ljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev. In to ni
zadnje nasilje, ki so ga zagrešili Jugoslovani
proti naši trgovini. Druga ni manje težka so se
pojavi v zadnjih časih pod obliko zapornih
carin za vse italijanske proizvode in celo pre-
povedi prevoza italijanskega blaga, namenje-
nega v druge države v zaledju. Splošno se more
reči, da Jugoslovani, videč, da so prisiljeni od-
reči se posesti Trsta in Reke, store vse mo-
goče, da bi skušali ovirati gospodarski razvoj
teh dveh pristanišč in da bodo mogli delati
to s tem večjim uspehom, če bodo vse pro-
metne zveze teh dveh pristanišč z zaledjem
šle preko jugoslovanskega ozemlja.

Z ozirom na nenaklonjenost Wilsonovo, da
bi ustregel italijanskim željam v reškem vpra-
šanju, smo že pojasnili razloge, zaradi katerih
bi se hotelo, da naj bi bile vse reške železni-
ške zveze in torej tudi šentpeterska proga pod
jugoslovanski nadzor. — Šentpeterska
proga ne veže Reke samo z Ljubljano, temveč
tudi s Trstom, oziroma Italijo, ki bi z največ-
jim kvartirskim pristaniščem ne imela druge
zveze kot po morju. Ista taktika se uprab-
lja sedaj tudi napram Trstu, in prepričani smo,
da Jugoslovani v njihovi sedanjih napadnih po-
litiški proti Nemški Avstriji vodi bolj mržnja
proti Italiji, katero bi radi spravili v tak polo-
žaj, da ne bi mogla ničesar storiti za tržaško
trgovino, kot pa želja, da bi zadeli Nemško
Avstrijco. Jugoslovani računajo, da se jim po-
sreči uničiti vso trgovinsko važnost Trsta in
tako ustvariti v Trstu veliko nezadovoljstvo,
katero bi potem skušali izrabljati v podnetiva-
nje irredentizma in dobiti priliko za utemelji-
tev svoje trditve, da Trst v italijanskih rokah
ne more živeti in procvitati in da se mora to
rež izročiti Jugoslaviji.

Mi moramo stati na straži proti tej novi za-
vratnosti in se moramo odločno upreti vsake-
mu poizkusu Jugoslovanov, da bi se polastili
Beljaka in Celovca, kajti škoda, ki bi nastala,

bi bila, — to ponavljamo — večja za nas kot
pa za Nemško Avstrijco. Resnica je, da odloči-
tev glede končnoveljavne posesti ozemelj
bivše podonavske monarhije pripada pariški
konferenci; toda to je samo neke točke za nas
dobro poročilo proti jugoslovanskim sple-
kam. Prepričati moramo mi na vsak način Ju-
goslovanom, da bi ustvarili v Beljaku in Ce-
lovcu dovršeno dejstvo, kajti drugače bi jih
bilo, z ozirom na velike protekcije, ki jih ima-
jo v Parizu, skoraj nemogoče prisiliti, da bi
zapustili zasedene postojanke. Če pomenja
škodo že dejstvo, da mora ena glavnih avstrijs-
kih železniških prog in sicer južna železnica
(Dunaj-Gradec-Ljubljana-Trst) teči po ju-
goslovanskem ozemlju, bi bila naravnost prav-
cata poguba za Trst, če bi morala biti tudi
druga železniška zveza s Trstom, in sicer pre-
koalpska, obsojena v to, da bi prišla v Celovec
pod jugoslovansko nadzorstvo in bi mogla biti
izpostavljena nevarnosti, da bi jo mogli zapre-
ti naši neljubezni sosedje.

Kakor se vidi, se nahaja Italija v jadranskem
vprašanju pred celo mrežo spletek in zavrat-
nosti, druge nevarnosti od druge, in zato mo-
rajo naši vladni možje imeti oči odprte ne
samo za ono, kar se godi v Parizu, temveč
tudi za zaplete, ki se pripravljajo na naši meji.
Videant consules, ne quid detrimenti capiat
res publica!

Kako Jugoslovani varajo Wilsona.

Pod tem naslovom poroča rimska »Tribuna« iz
Zadra, da so Jugoslovani v Dalmaciji, v ozemlju,
ki je zasedeno po Italijanih, izvedli ljudsko glos-
vanje potom podpisovanja pol, na katerih da je
večina podpisov označenih s križci; podpisanci da
so torej večinoma analfabeti.

Jugoslovanski odbor, pravi dopis, je izročil te
podpisne pole odposlancem na mirovni konferenci
kot ljudsko glosvanje proti Italiji in za Jugosla-
vijo. Vendar pa so prvi trije podpisniki, tri osebe, ki
so med prvimi v deželi, namreč zadski nadškof
Pališić, predsednik deželnega sodišča Benedetti
in zadski vikar vti. Piasevski, izjavili, da niso nikar-
dar podpisali te izjave v prilog Jugoslaviji in proti
Italiji.

Oboroženi s temi polami, pokopališči s križci
analfabetov, in zvito pridobljenimi podpisi je neko-
liko gospodov Jugoslovanov čakalo tedne in ted-
ne, da bi jih sprejel Wilson, da bi mu predložili te
pole.

Eden teh gospodov, neki Kunjašić, ki se je sedaj
vrnil iz Pariza v Dalmacijo, poroča naslednje v
splitški »Novi Dobi« (št. 110) o sprejemu pri Wil-
sonu:

»Končno, 16. aprila, pozno zvečer, nam je ne-
nadoma dal sporočilo Wilson, da naj pričemo dru-
gi dan ob 11 dopoldne k njemu v avdienco.
Isti večer je »Matin« objavil vest agencije Ste-
fani, da so nadškof Pališić, predsednik Benedetti in
viti. Piasevski potrdili s prisego, da niso podpisali
našega plebiscita in da tudi niso pooblastili nikar-
gar, da podpisuje kakršnokoli polo. ki jo jugoslovan-
sko odposlanstvo smatra za plebiscit.

Predsednik Wilson nas je sprejel zelo resno in
vpludno. Ostali smo pri njem dvajset minut. Spre-
jel je z odkritim zadovoljstvom pozdrav prebiva-
lca zasedenega ozemlja in je izrazil svoje začu-
denje zaradi velikega števila podpisov na plebiscit-
u. Vprašal je po načinu, kako so se pobirali pod-
pisi in če so se v resnici pobirali za časa italijanske
okupacije. Zanimal se je tudi za obliko poverjen-
ja te listine.

Ko smo mu povedali, kako zasedbene oblasti
slabo ravnaajo z našimi vplivnejšimi možmi in jih
internirajo, je dejal z nekim zadovoljstvom in
smeškom: »Toda Split ni zaseden, ali ne?«

Ko je čul, da so mu zastopniki zasedenih občin
poslali brzojavni pozdrav po svojem sestanku v
Splitu, se je zresnil in nam je dejal, da ni prejel
tega pozdrava. Se bolj pa se je zresnil, ko smo mu
povedali, da so mu tudi dalmatinski učitelji poslali
pozdravni brzojavko. Dejal je, da tudi te brzo-
javke ni prejel, in nas je prosil, da mu damo pre-
pise brzojav, če jih imamo. Imeli smo jih pri roki.
In sprejel jih je z velikim zadovoljstvom. Imeli smo
pri sebi tudi izvleček plebiscita, v katerem so bile
specificirane številke prebivalstva in podpisov po
občinah in okrajih. Približal se nam je še bolj, da
je pregledal na izvleček, in je vprašal po izidu
ljudskega glasovanja v Šibeniku in končno na Visu.
S smeškom na ustnicah je dejal, da se čudi, da tako
množestveno prebivalstvo želi biti priključeno
Jugoslaviji.

Med listinami, katere smo imeli pri sebi, je bila
tudi fotografirana slika izpovedov v Visu ob pri-
liki slavlja razrušitve Avstrije.

Wilson je opazil, da so v množici med zastava-
mi in poleg slike kralja Petra manifestantje nosili
tudi njegovo sliko. Vprašal nas je, kaj pomenja to.
Ko smo mu pojasnili, se je poklonil in dejal sme-
li: »Thank you.«

Ob slovesu nam je dejal: »Gospodje, zahvalju-
jem se vam za trud, da ste prišli v Pariz, in za
zahvaljevanje se prebivalstvu, ki je zastopate. Pro-
buje bom vaše vprašanje z največjo pozornostjo.«

Ves pogovor, kakor tudi dejstvo, da nam je pri-
srečno stisnil roko ob slovesu, je napravilo na nas
vitis, da mu naš poset ni bil neveličen.

»Tribuna« dopisnik dostavlja: Ni potrebno pravi-
ti, da isto prebivalstvo, ki so ga Jugoslovani pri-
kazovali Wilsonu za protitalijansko in jugoslovan-
sko, danes, ko so izgubili avstrijski tlačitelji, na
najboljše in najplebiscitarniški način kaže svo-
je pristajanje k Italiji.

Domače vesti.

Ljudsko štetje. Občina nam sporoča: Hišni last-
niki ali oskrbniki niso, navzile večkratnim pozvi-
vom, še prevzeli liste za bližnje ljudsko štetje. Pri-
zadeti, posebno predmetne (Barkovlje, Rolan, Sv.
Ivan, Farneto, Sv. Ana, Skedenj) se pozivajo, da
čin preje prevzamejo dotične liste, ker bodo pre-
stopniki strogo kaznovani. Sedeži za sprejem ozi-
roma oddajo listov so, kakor je že večkrat javlje-
no, tilc: a) za starostni in šentvidski okraj: ul.
Ribergo 10 (šola Felice Venezian); b) za novo-
mestni okraj. Novo mitnico, Grotto, Skerklo, Bar-
kovlje in Rolan: ul. sv. Anastazije 13 (šola v ul.
Ruggero Manna); c) za okraj Stare mitnice, Kia-
din, Lonjer, Rocol, Vrdel in Kolorio: šola v ul.
Giuseppe Parini (biblioteka); d) za šentjakovski
okraj. Sv. M. M. Spodnji in Zgornji, Carolo in
Skedenj: šola v ul. Istria; e) za vso okoliščino: ob-
činska šola na Opčini. — Podpisani dr. Kabler.

Najvišje cene za meso. Občina nam sporoča:
Na podlagi št. 4 razglasa kr. gubernatorata od 20.
majnika 1919 št. 25400 II. se določijo, do novih
odredb, najvišje cene za svinčje meso tako-
le: sprednji deli s doklado 8'80 lir kg. zadnji
deli s doklado 10'— lir kg. polovčija 11'— lir kg.
Za telečje meso veljajo, do preklica, naslednje
cene: bedro, karé in hrbtenica s dodatkom 11'60
lir kg. drugi deli 9'60 lir kg.

Poziv. Trgovsko in pomorsko sodišče nam spo-
roča: Z ozirom na razglas, priobčen v »Osserva-

tore Triestino« od 20. majnika 1919 se pozivajo
skrbniki in kuratorji glede višjih zadev pri tem
trgovskem in pomorskem sodišču, da takoj pred-
ložijo lastnemu poštenu uradu hranilne in rentne
knjižice poštne hranilnice na Dunaju, ki se naha-
jajo v njih rokah in ki se glase na ime varovalcev
ali tvojč, ki jih oni zastopajo, čekovne račune, ki
se nahajajo pri njih, pri zavarovalcih ali tvojčkah,
ter izjavo, ki vsebuje računsko število, ime in
prilike ter naslov tistega, na katerega se račun
glasi, in dotičnega skrbnika in tutorja ter približno
imetje naslovilca. Če so pa slučajno knjižice
oddane v varstvo poštne hranilnice sami, morajo
skrbniki in kuratorji predložiti omenjenemu uradu
poročilo te hranilnice ter se en dokument, iz ka-
tereja je razvidna številka teh knjižic in dotične
vloge. Opozorja se pa, da se bodo operacije, ki
imajo nalogo da ugotovijo kreditne poštne hranilnice
na Dunaju, zaključile že dne 5. junija t. l.

Razvada, ki se udomačilo v predmetnih Tr-
sta, ne more in ne sme postati — navada. Ogrom-
na večina ljudstva dela cele dneve. Po noči pa je
potrebna počitka. Razsajanje in tudi petje po noči
ni dostojno velikega mesta, v nočnih urah je na-
ravnost neznanost. Do 10. ure zvečer, ali recimo
največ do 11. bi se šlo, ker bi človek potem lahko
počival 6—7 ur; a da se razgraja cele noči, kakor
se to vrši sedaj — je nedopustljivo. Kedaj naj se
potemakem človek naspi in odpočije? Ako je ljudi
na svetu, ki lahko krojajo cele noči zato, da spe
po dnevu, jim mi navadni smrtniki nič ne zavida-
mo, želimo pa, naj nam vsaj v nočeh privoščajajo
mir. Upamo, da se v tem pogledu kaj ukrene —
vsaj za polnoletni čas, ko mora človek počivati ob
odprti oknih. — Delavec.

Slovensko gledališče. Nocoj ob 8 je torej zadnja
predstava v sezoni, ki se zaključuje z uprizoritvijo
L. Cankarjevih »Hlapcev«, izvirno slovensko dra-
ma. Ta predstava je ob enem II. benefična za an-
gažirani ansambel. — Kakor smo poročali že več-
krat, je prepustilo »dramatično društvo« celotnemu
ansamblu dvorano za teden dni brezplačno na
razpolago, da se more uprizoriti še vrsta pred-
stav v korist vseh, ki so letos kaj v ulogah so-
delovali na našem odru. In tako se uprizorijo jutri,
v nedeljo, popoldne ob pol treh zadnji »Rokov-
njaci«, zvečer ob 8 zadnji »Poluhajanje v dolini
Šentjakovski«. Prosimo občinstvo, da ne privede
bi te predstavi otrok. Prodaja vstopnic med 9—12
in 3—6, oziroma eno uro pred pričetkom.

Občni zbor »Ljudskega odra« se bo vršil, kakor
je javljeno, v nedeljo, 1. junija, ob 9 in pol jutraj
v zeleni dvorani »Delavskega doma« (ul. Madon-
nina 15) s sledečim dnevnim redom: 1. nagovor
predsednika, 2. poročila tajnika, knjižničarke, bla-
žajnika, nadzorstva, 3. premenbe pravil, 4. vo-
litve, 5. slučajnosti. »Ljudski odra« je postal tak-
važen faktor kulturnega delovanja na našem ozem-
lju, da bi nihče ne smel izostati ob obnežna zbro-
ra, ne član, niti oni, ki hoče kulturno delovati v
prospeh človeške vzgoje našega delavstva. Nade-
jamo se torej obilne udeležbe. — Odbor.

Prosek. V nedeljo, 1. junija, bo zborovanje kme-
tov v Gospodarskem društvu ob 4 pop.

CM učiteljsko prosim v ponedeljek ob 2 pop. M.
Magdalensko pogrebno pomožno društvo na-
znanja, da se vsled nezadostne udeležbe občni
zbor društva 18. t. m. ni mogel vršiti in se sklicuje
ponovno na dan 1. junija t. l. ob 5 pop. v dvorani
gostilne »Konsumnega društva« na Kolonovcu pri
Sv. Mar. Magd. Spodnji z običajnim dnevnim re-
dom. Ker je treba urediti mesečnine in podpore
v lrah, vabi odbor, da se vsi člani društva zanesli-
vo udeležijo tega občnega zbora.

Vredilski Sokol priredi svoj običajni zabavni
večer v nedeljo, dne 1. junija, ob 8 zvečer, v sve-
toivanskem Nar. domu. Člani, legitimacijo s seboj!
Prodaja kuriva dne 31. V. Sladko ožlje (10 kg
na rdeče izkaznice) se bo prodajalo, po 52 lir. stot.
v naslednjih okrajih. Sv. Vid: 1501—1800 (47) S.
Giusto 16. — Staro mesto: 3451—3625 (31) Mura
12. — Nova mitnica: 2801—3856 (37) Paduina 13.
— Sv. Jakob: 1851—2350 (50) Montecchi 2.
— Koks (20 kg na rdeče izkaznice) po 16 lir stot. kg.
Novo mesto: 2801—2823 (37) Udine 23, 1—150 (38)
Udine 23. — Sv. Jakob: 2350—2500 (50) S. Marco
štev. 38.

Promet v pristanišču. Pripluli včeraj: »P. Ho-
henlohe« iz Benetk, »Venezia« iz Reke, »Lacorno«
iz Anverve, »Africano« iz Norfolta; odpluli: »Dra-
vas« in »Netnay« v Reko, »Fiorenza« in »S. Mar-
co« v Benetke.

Padeč. Včeraj so prinesli na rešilne postalo Li-
bero Kerpan, staro 5 let, ki je padla z nekega zida
ter si pretresla možgane. Zdravnik ji je dal prvo
pomoč. — Vdova Antonija Vesnaver, stara 31 let,
stanujoča v Barkovliah 280, je včeraj padla z ne-
kega zida, ter si zlomila ključnico in dobila razne
druge poškodbe. Peljali so jo v bolnišnico.

Tatvina. Tatovi so udri v stanovanje Josipa
Pallage, v ul. Ceppa, Prevrnili so vse stanovanje
in odnesli 2200 kron avstrijskega denarja, uro,
vredno 700 lir, ter zlato zapestnico in druge reči,
vredne 2000 lir. Aretirali so nekega Karela Ma-
nollina, ki je na sumu, da je leto reči ukradel.

V čevljarnico Alda Mayerja so udri ponoči
tatovi. Spravili so na kup čevlje in druge reči, da
bi jih odnesli, toda karabinerji so stvar zapazili
in hoteli tičke ujeti. Tički pa so brez sledu iz-
ginili.

Znorec je. Včeraj ob 2'30 so telefonirali Treve-
sovnemu uradu iz zaporov v ulici Coroneo, kjer je
neki človek znorel. Prihiteel je Treves z 2 pomoč-
niki, nikoma ter našel 20 letnega Mihajla Z., ki je divjal
kakor demon, po celici. Posrečilo se je, da so mu
našli prislino sračko ter ga odpeljali v bolnišnico.

Borzna poročila.

Trst, dne 30. majnika 1919.

Po depresiji zadnjih boljša v boljšem razpo-
loženju posebno glede parobrodskih papirjev. Inten-
zivno povpraševanje po »Libera« ki je pridobila
tekmo borze skoraj 100 točk.

Tendence boljša.	Tečaj:
Cosulich (Austroamerica)	690—710
Dalmatia (Parob. dr.)	370—390
Germilich	1720—1760
Lloyd	1050—1100
Lussino	1720—1750
Martinovich	500—520
Navigazione Libera Triestina	1710—1800
Oceania	525—575
Premuda	660—710
Tricipocci	590—610
Assicurazioni Generali	16800—17100
Riunione Adriatica	3180—3300
Amplea	460—480
Cement Dalmatia	280—295
Cement Spalato	365—375
Krka	365—375
Ladjevelaica v Tržicu (Cantiere Monfalcone)	370—380
Tržaški Tramway	225—240
Tržaška tvornica alja (Oficij Triest.)	650—700

Razne vesti.

Sardoni in slogov dramatični recept. Slavnj fran-
coski dramatik Sardoni, katerega je nekoč znanec
vprašal, kakšen razloček je med žaložjo in med
veselostjo, je to razložil tako-le: »No, ta je po-
vsem enostavno. V žaložji je ljubezen, v ve-
selosti pa ženitev. V burki sta se mi, mi po po-

roka, ali je ne bo. Izvrši se poroka, pa umor tudi;
to je prvo dejanje. Vmes pride nov dogodek, pri-
čakuje se nov umor ali nova poroka: to je tretje
dejanje. Potem se zgodi nekaj, kar umor ali po-
roko prepreči: to je četrto dejanje. V petem de-
janju pa se izvrši umor ali poroka. Zakaj vsaka
res ima svoj konec.«

Pramje belih svilenih predmetov. Z veliko skrbjo
gleda marsikatera gospodinja, kako razpada svil-
no blago bolj in bolj. Temu je krivo vojno milo,
misli marsikdo. Toda pogosto je krivo samo na-
pačno postopanje s temi predmeti. Bele svilene
bluze, srajce, šale in slične predmete je treba na-
močiti v vodi brez mila in pustiti, da stoji čez
noč. Jutraj jih je treba izprati brez mila. — V
dveh do treh litrih vode se prekuhata 2 žličici žu-
žne in pridoda pol žlice salinjakove raztopine. V ti
vodi, ki mora biti samo mlačna, je treba predmet
dobro izprati nekajkrat v hladni vodi. Pri zadnjem
izpiranju se lahko doda žličico boraxa.

Običajna plesna vaja

se bo vršila jutri, v nedeljo, v spodnji
dvorani Narodnega doma. Začetek
ob 8 zvečer. Voditelj.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristoi-
bina L 1'—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša
pristojbina L 2'—.

MLADENIČ, star 25 let, z lepim posestvom, se
želi seznaniti v svrhu ženitve s pridno, pošteno
in izobraženo gospodnjo, katere bi imela nekaj
posestva. Tudi vdove brez otrok niso izključene.
Le resne ponudbe s sliko pod šifro »Zado-
voljnost« na ins. odd. Edinosti. Tajnost zalam-
čena, slika se vrne. 3734

OLJE, kis, prava bosanska kristalna soda, milo,
sveče in drugo na drobno in na debelo. Pošilja
se po povzetju. Cene zmerne. Prodaja Deloste.
Trst, ul. Trento (ex Carradori) št. 5. 3735 a

NARAVNA MAST, kondenzirano mleko s sladkor-
jem, sirova in pražena kava, fižol. Nizke cene.
Preprodajalci dobijo popust. Deloste. Trst, ul.
Trento (ex Carradori) št. 5. 3735 b

KUPIJO se po najvišjih cenah večje množice
stavbenega in kurjavnega žesa. Ponudbe na
Jankole & Keber, Opčine. 3731

PRODA se oprema za trgovino jestvin, miredilni-
ce in biljeja. Vratar ul. S. Giovanni 8. 3732

VEČJE vsake vrste kupnje Fran Babič, ul. Molin
grande 20. 3733

VEČ hi izvrstnega vina za napravljane kisa, po
zelo nizki ceni se prod. Ul. Ceppa 23, vratar. 3727

SPREJMEM 2 krojaška pomočnika; Milan Po-
ljansk, Logatec. 3728

HIŠE z vrtem pri Sv. Ivanu lir 2000—10.000, pro-
dam radi odhoda. Naslov pove ins. odd. Edinosti.
3729

KLOBUKE za birmo in damske, elegantne, po
ugodnih cenah. Sprejema se naročila in popra-
ve. Ul. Barriera 15, III. 3730

KUPIJEM vsakovrstne vreče, Jakob Margon,
ulica Solitarni 19. 3698

PRODAJA se krma za živino, moka in stari kruh.
Ul. Trento 18 (Carradori) 3723

URAR sprejema popravila ur vseh vrst. Delo
točno, cene zmerne. Velkavrh, ul. Tigor 5, III. 3736

FOTOGRAF A. JERKIČ, Trst, ul. delle Poste št.
10. Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

NAGROBNi SPOMENIK, naročen v času vojne in
od naročitelja ne plačan, se proda takol, radi po-
manjkanja prostora. Cena po dogovoru. Pojas-
niti (in načrt spomenika) se dobijo pri ins. odd.
Edinosti Edinosti (ul. S. Francesco 20, pritičje)
kakor tudi pri lastniku Ivanu Rendicu, kiparju v
v Trstu, ul. Rossetti št. 11, pritičje. B 77.

Godbeno društvo pri Sv. Jakobu
pri edi jutri, 1. junija, VRTO VESELICO
in po prošli zabavi PLES v Gospodar-
skem društvu pri Tirolcu. — Začetek
ob 4 popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega italijanskega
belega in črnega vina
na debelo.
Po cenah brez konkurence.
V vili Znidarič — Opčine

Plesni venček

se bo vršil jutri, 1. junija,
v Borštu. K obilni udeležbi
vabi mladina.

PRODAJALNA
izgotovljenih oblek
Fran. Pera
Trst, ul. G. Carducci št. 27, Trst.
Obleke kompletne.
Črne in plave L 130.—
Barvane L 95.—
Jopiči alpapas L 40.—